

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska - Bluszcz

BK-VII.0520.110.2025
Warszawa, 23 maja 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 8448 Pana Posła Krzysztofa Habury w *sprawie prawnego unormowania umowy franczyzy w polskim porządku prawnym*.

Ad 1

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny został dwukrotnie wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Pierwotnie, pod nr UD506, projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy - Prawo własności przemysłowej został uzgodniony międzyresortowo oraz skierowany do opiniowania i konsultacji.

Na skutek wniesionych uwag w procesie uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania, które doprowadziły do wykreślenia ówczesnego art. 3 dotyczącego zmian w ustawie - Prawo własności przemysłowej, zmieniono nazwę projektu na projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, który był procedowany pod nr UD16.

1 grudnia 2023 r. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów. 8 grudnia 2023 r. projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów, a 11 grudnia 2023 r. wniesiony do Sejmu RP i skierowany do zaopiniowania przez Biuro Legislacyjne. 24 stycznia 2024 r. Rada Ministrów zdecydowała o wycofaniu projektu z prac parlamentarnych.

Stan zaawansowania prowadzonych uprzednio prac nad regulacją umowy franczyzy, w tym złożoność oraz wieloaspektowość problematyki związanej z funkcjonowaniem

ryнку franczyzy w Polsce, legły u podstaw decyzji o ponownej weryfikacji zagadnień związanych z przedmiotową tematyką. Przy czym podkreślić należy, że aktualnie do tutejszego resortu nie wpływają sygnały o nieprawidłowościach w sferze działania rynku franczyzy, w tym w szczególności w aspekcie funkcjonowania na nim franczyzobiorców i konieczności uregulowania tego rodzaju umowy. Aktualną rolą Ministerstwa Sprawiedliwości jest więc określenie rzeczywistej skali problemu i poszukanie optymalnych rozwiązań służących wyeliminowaniu ewentualnych nieprawidłowości, przy uwzględnieniu tak interesów franczyzodawców jak i franczyzobiorców, ale i również potrzeb rynku, konsumentów i szeroko rozumianej polityki gospodarczej kraju. Dopiero powyższe działania pozwolą na prawidłową ocenę zasadności wprowadzenia do polskiego porządku prawnego umowy franczyzy jako tzw. umowy nazwanej.

Przedmiotowe działania nie mogą obejść się bez uwzględnienia prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. Mając bowiem na uwadze konieczność zmian w prawie cywilnym i prawie gospodarczym prywatnym, w maju 2024 r. został powołany, spośród wybitnych przedstawicieli nauki i praktyki, skład Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, działającej przy Ministrze Sprawiedliwości na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2024 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 1447). Zakres zadań Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego określony został w § 8 ww. rozporządzenia. Przy czym do zadań Komisji należy: 1) przygotowywanie założeń i ogólnych kierunków zmian w prawie cywilnym i prawie gospodarczym prywatnym; 2) opracowywanie projektów aktów normatywnych o podstawowym znaczeniu dla systemu prawa cywilnego i gospodarczego prywatnego, z uwzględnieniem zadań wynikających z potrzeb harmonizacji prawa polskiego z prawem europejskim. Zgodnie zaś z § 6 przedmiotowego rozporządzenia Przewodniczący Komisji może, spośród członków Komisji, powołać zespoły problemowe na stałe lub na czas wykonywania określonego zadania. W pierwszym roku działalności Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego powołano łącznie 16 zespołów, z czego 3 zakończyły prace, w tym 9 zespołów prawa materialnego, z czego 1 zakończył prace. Przy czym jednym z powołanych zespołów problemowych jest zespół problemowy do spraw prawa konsumenckiego oraz ochrony słabszej strony umowy (B2B), którego przedmiotem prac jest m.in. wypracowanie regulacji chroniących stronę „słabszą” w relacjach

profesjonalnych. Zespół m.in. pracuje, w zakresie przygotowania koncepcji i propozycji legislacyjnych dotyczących kontroli klauzul umownych w stosunkach profesjonalnych. Dlatego też w razie stwierdzenia konieczności regulacji umowy franczyzy, z pewnością znajdzie to wyraz w odpowiednim projekcie opracowanym w ramach prac Komisji, chroniącym stronę „słabszą” w relacjach profesjonalnych.

Jednocześnie zwrócić należy uwagę, że ocena zasadności potrzeby uregulowania umowy franczyzy powinna uwzględniać także aktualnie prowadzone działania deregulacyjne zmierzające do usuwania nadmiarowych barier prawnych, w tym również do ich niewprowadzania. Rozwiązania w zakresie regulacji umowy franczyzy wydają się zaś stawać w opozycji do tych działań i przede wszystkim ingerują w zasadę swobody umów. Wprowadzenie kolejnej regulacji mogłoby prowadzić nie tylko do nieuzasadnionej inflacji prawa, ale i również utrudniać rozwój rynku franczyzy w Polsce oraz możliwość jego elastycznego kształtowania poprzez modelowanie treści umowy franczyzy do indywidualnych potrzeb przedsiębiorców, a tym samym znacznie utrudniać opieranie relacji gospodarczych na przedmiotowym stosunku prawnym. Przy ewentualnym podjęciu prac w zakresie umowy franczyzy, interesy tych dwóch stron powinny zostać zatem odpowiednio wyważone, tak by nie doprowadzić do niedającej się uzasadnić nierównowagi kontraktowej, przy jednoczesnym uwzględnieniu konieczności zapobieżenia negatywnym skutkom gospodarczym tego rodzaju regulacji.

Reasumując, złożoność przedmiotowego zagadnienia powoduje konieczność uwzględnienia wielu uwarunkowań przy wprowadzeniu ewentualnej regulacji umowy franczyzy, w tym wymagań w zakresie powstrzymania inflacji prawa, poszanowania zasady swobody działalności gospodarczej, a także zachowania spójności systemowej prawa cywilnego. Ponadto wystarczające do zapewnienia ochrony franczyzobiorców może okazać się stosowanie obowiązujących przepisów prawa (np. ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r., poz. 1061 z późn.), ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2022 r., poz. 1233)). Dlatego też ewentualne rozwiązania powinny uwzględniać stanowiska i interesy wszystkich stron, tak aby opracowane regulacje odpowiadały faktycznym potrzebom przedsiębiorców - francyzodawców oraz francyzobiorców, a także konsumentów oraz państwa.

Dlatego też resort uznał za konieczne wejście w dialog z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który ma największą wiedzę o rzeczywistych problemach w tym obszarze. Ponadto w dyskusji nad regulacją umowy franczyzy nie powinno zabraknąć również głosu Ministerstwa Rozwoju i Technologii jako resortu odpowiedzialnego za politykę gospodarczą państwa. Celem tych wszystkich działań powinno być zaś ewentualne wypracowanie takich propozycji, które mogłyby wpłynąć na skuteczniejszą ochronę praw słabszej strony umowy, przy jednoczesnym uwzględnieniu powyższych uwarunkowań, w tym również lepszego stosowania prawa.

Informuję również, że 6 maja 2025 r. odbyło się posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny - Podkomisji stałej do spraw rynku pracy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej poświęcone dyskusji na temat potrzeby uregulowania franczyzy w Polsce, w którym uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości. Udział w powyższej dyskusji z całą pewnością także przyczyni się do przygotowania ewentualnych propozycji legislacyjnych odpowiadających potrzebom rynku franczyzy, w tym w szczególności francyzobiorców.

Ad 2

Po wypracowaniu stanowiska odnośnie do zasadności uregulowania umowy franczyzy, jeśli prowadzenie dalszych prac będzie celowe, projekt zostanie skierowany do uzgodnień, opiniowania lub konsultacji społecznych w najszybszym możliwym terminie, uwarunkowanym przebiegiem procesu legislacyjnego.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/